

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. syyskuuta 2016
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2016/0280 (COD)

12254/16
ADD 4

PI 96
CODEC 1271
RECH 270
EDUC 285
COMPET 488
AUDIO 97
CULT 79
DIGIT 102
TELECOM 168

EHDOTUS

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteerin puolesta Jordi AYET PUIGARNAU, johtaja
Saapunut:	14. syyskuuta 2016
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	SWD(2016) 302 final
Asia:	KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA EU:n tekijänoikeussäntöjen nykyaikaistamisesta Oheisasiakirja Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla ja Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetys- ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetys- ja sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämisestä koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja SWD(2016) 302 final.

Liite: SWD(2016) 302 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 14.9.2016
SWD(2016) 302 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

EU:n tekijänoikeussäntöjen nykyaikaistamisesta

Oheisasiakirja

Ehdotus

**Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi
tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla**

ja

Ehdotus

**Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus
lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio-
ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien
käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta**

{COM(2016) 594 final}
{SWD(2016) 301 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä
Vaikutustenarviointi EU:n tekijänoikeussäntöjen nykyaikaistamisesta
A. Toimenpiteen tarve
Mikä on ongelma ja miksi se on ongelma EU:n tasolla?
Tässä vaikutustenarvioinnissa tarkastellaan useita kysymyksiä, jotka liittyvät EU:n tekijänoikeussäntöjen toimintaan digitaalisilla sisämarkkinoilla. Siinä käsiteltävät vaihtoehdot ovat voimassa olevien sääntöjen muuttaminen tai uusien sääntöjen käyttöönotto kolmella alalla: i) <u>sisällön saatavuus verkossa</u>; ii) <u>keskeisten poikkeuksien toimintatapa digitaalisessa ja rajatylittävässä ympäristössä</u>; ja iii) <u>tekijänoikeusmarkkinoiden toiminta</u>.
<u>Ensimmäisellä alalla</u> vaikutustenarvioinnissa käsitellyt kysymykset liittyvät suoraan ongelmiin, joita lähetystoiminnan harjoittajat, edelleenlähetysoikeuksien tarjoajat, tilausvideopalvelualustat tai kulttuuriperintölaitokset kohtaavat oikeuksia hankkiessaan. Lähetystoiminnan harjoittajilla on vaikeuksia oikeuksien hankkimisessa erityisesti sellaisten televisio- ja radio-ohjelmien tekemiseksi, jotka ovat saatavilla verkossa maiden rajojen yli. Edelleenlähetysoikeuksia koskevien oikeuksien hankkiminen voi myös osoittautua hankalaksi muille kuin kaapelioperaattoreille niiden tarjotessa muista jäsenvaltioista peräisin olevia kanavia. Satelliitti- ja kaapelidirektiivin (direktiivi 93/83/ETY) toimintaa koskevan arvioinnin keskeisimmät löydökset on otettu huomioon arvioitaessa näiden ongelmien laajuutta ja ongelmien mahdollisia ratkaisuja. Verkko-oikeuksien hankkimisen vaikeudet ovat osasyynä eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten vähäiseen saatavuuteen tilausvideopalveluissa. Kulttuuriperintölaitoksilla on merkittäviä hankaluuksia kokoelmiinsa kuuluvien, myynnistä poistuneiden teosten digitointiin liittyvien oikeuksien hankkimisessa ja näiden teosten laittamisessa yleisön saataville.
<u>Toisella alalla</u> tekijänoikeuden nykyisten poikkeuksien nojalla sallittujen toimien oikeudellinen epävarmuus erityisesti digitaaliympäristössä on tunnistettu digitaalisten sisämarkkinoiden toimintaan vaikuttavaksi merkittäväksi ongelmaksi. Oikeudellinen epävarmuus vaikuttaa sekä opettajiin että oppilaisiin ja opiskelijoihin, jotka käyttävät suojattua sisältöä digitaalisesti tuetussa rajatylittävässä opetustoiminnassa. Se vaikuttaa myös tutkijoiden mahdollisuuksiin toteuttaa tekstin- ja tiedonlouhintaa sellaisesta sisällöstä, johon niillä on laillinen pääsy. Lisäksi oikeudellinen epävarmuus ja suhteettomat kustannukset voivat vaikuttaa haitallisesti myös kulttuuriperintölaitosten toimiin teosten säilyttämiseksi etenkin digitaalisessa muodossa.
<u>Kolmannen alan osalta</u> vaikutustenarvioinnissa keskitytään kysymyksiin, jotka koskevat arvon jakautumista verkkoympäristön arvoketjuissa, ja siinä tehdään ero oikeudenhaltijoiden prosessin alkupäässä kohtaamien ongelmien (sisällön lisensointi tietäntyyppisiä verkkopalveluja varten) ja luovan työn tekijöiden prosessin loppupäässä kohtaamien ongelmien (sopimusneuvottelut teosten käyttämiseksi) välillä. Oikeudenhaltijoilla on vaikeuksia sisällönsä hallinnassa ja korvauksien saannissa, kun sisältöä hyödynnetään verkkopalveluissa, joihin tallennetaan loppukäyttäjien lataamaa sisältöä ja tarjotaan pääsy siihen. Myös lehtikustantajilla on vaikeuksia julkaisujensa lisensoinnissa ja verkkopalveluissa tapahtuvan luvattoman käytön estämisessä. Lisäksi oikeudellinen epävarmuus koskee kaikkia kustantajia ja niiden mahdollisuutta saada korvaus teosten käytöstä poikkeuksen nojalla. Tekijöillä ja esiintyjillä (luovan työn tekijät) ei välttämättä ole aina käytössään riittävästi tietoja teostensa käytöstä, jotta ne voisivat neuvotella itselleen sopivan korvauksen vastineeksi oikeuksiensa käytöstä.
Mitä olisi saavutettava?
Yleistavoitteita on kolme: i) parantaa suojatun sisällön saatavuutta verkossa kaikkialla EU:ssa, erityisesti televisio- ja radio-ohjelmien, eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten ja kulttuuriperinnön osalta; ii) helpottaa suojatun sisällön digitaalista käyttöä sisämarkkinoilla opetukseen, tutkimukseen ja sisällön säilyttämiseen; ja iii) varmistaa, että tekijänoikeusmarkkinat toimivat kaikkien osapuolten kannalta tehokkaasti ja kannustavat oikealla tavalla investointeihin ja luovan sisällön levittämiseen.
Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla (toissijaisuusperiaate)?
Painottamalla EU:n tekijänoikeussäntöjen toimintaa digitaalisessa ja verkkoympäristössä tässä vaikutustenarvioinnissa käsitellään kansainvälisesti tärkeitä kysymyksiä.
<u>Ensimmäisen alan</u> osalta kansalliset ratkaisut edellä mainittuihin ongelmiin, jotka liittyvät sisällön saatavuuteen verkossa, myös valtioiden rajojen yli, voivat lisätä hajanaisuutta digitaalisilla sisämarkkinoilla. Tämän vuoksi EU:n

tasolla olisi luotava yhteinen lähestymis- ja toimintatapa, jotta löydetäisiin ratkaisuja, jotka tuottavat selkeitä hyötyjä.

Toisen alan osalta yhdenmukaistamisen nykyinen taso rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuutta toimia tekijänoikeuden alalla, koska ne eivät voi yksipuolisesti muuttaa yhdenmukaistettujen oikeuksien ja poikkeuksien soveltamisalaa. EU:n tason ratkaisu on tarpeen myös oikeusvarmuuden takaamiseksi rajatylittävissä tilanteissa. Kolmannen alan osalta EU:n tason toimia voidaan perustella sekä jo toteutetulla yhdenmukaistamisella (erityisesti oikeudet) että sisällön verkossa jakamisen valtioiden rajat ylittävällä ulottuvuudella. Kansallisen tason toimet eivät olisi riittävän tehokkaita ongelmien ratkaisemiseksi (koska ne eivät olisi riittävän laaja-alaisia) vaan ne voisivat luoda uusia esteitä ja lisätä markkinoiden hajanaisuutta. Toimet on toteutettava EU:n tasolla oikeusvarmuuden takaamiseksi luovan työn tekijöille ja niille, jotka investoivat sisältöön, sekä sisällön levittäjille ja käyttäjille. Näin parannetaan oikeudenhaltijoiden mahdollisuuksia oikeuksiensa harjoittamiseen verkkoympäristössä ja taataan tasavertaiset toimintamahdollisuudet digitaalisilla sisämarkkinoilla.

B. Ratkaisut

Millä vaihtoehtoilla tavoitteet saavutettaisiin? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Jos ei ole, miksi ei?

Kunkin aiheen osalta tarkasteltiin lähtökohtaista vaihtoehtoa, joka on yleensä ei-lainsäädännöllinen (komission ohjeet tai suositukset ja/tai sidosryhmien kanssa käytävä vuoropuhelu), ja yhtä tai useampaa lainsäädännöllistä vaihtoehtoa. Kaikkia aihealueita varten valittiin yksi parhaaksi arvioitu vaihtoehto.

Sisällön saatavuus verkossa: lainsäädännöllisinä vaihtoehtoina tarkasteltiin eri lisensointijärjestelmiä, joita pidetään oikeuksien hankkimista helpottavina mekanismeina.

- Lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden toteuttamat verkkolähettykset: parhaaksi vaihtoehdoksi valikoitui alkuperämaan periaatteen soveltaminen oikeuksien hankkimiseksi sellaisia verkkopalveluja varten, joita tarjotaan alkuperäisen lähettyksen oheismateriaalina.
- Televisio- ja radio-ohjelmien digitaaliset edelleenlähettykset: "suljettujen" sähköisten viestintäverkkojen välityksellä tarjottujen edelleenlähetyspalvelujen osalta parhaaksi vaihtoehdoksi valikoitui oikeuksien pakollinen yhteishallintajärjestelmä.
- Tilauvideopalveluja koskevien oikeuksien lisensointi: parhaaksi arvioitu vaihtoehto sisältää eurooppalaisten sidosryhmien kanssa käydyn vuoropuhelun ja neuvottelumekanismin, jonka tarkoituksena on sopimuksellisia esteitä poistamalla helpottaa lisenssien hankkimista audiovisuaalisten teosten käyttämiseksi verkossa.
- Myynnistä poistuneet teokset: parhaaksi arvioitu vaihtoehto on EU:n tason toimenpide, jonka avulla jäsenvaltiot voivat perustaa erityisiä lainsäädännöllisiä mekanismeja kollektiivisten lisensointisopimusten tekemiseksi myynnistä poistuneiden teosten käyttöä varten kulttuuriperintölaitoksissa, ja rajatylittävän elementin lisääminen kyseisiin sopimuksiin.

Poikkeukset: lainsäädännölliset vaihtoehdot on suunniteltu siten, että niillä täydennetään olemassa olevia poikkeuksia (sisällön säilyttäminen ja opetus) tai otetaan käyttöön uusi, tiettyä käyttöä (esim. tekstin- ja tiedonlouhinta) koskeva poikkeus. Tarkastelun kohteena oli eri vaihtoehtoja eri muuttujilla: poikkeuksen soveltamisala, edunsaajat ja/tai suhde lisensointimarkkinoihin.

- Opetustoiminta: parhaaksi vaihtoehdoksi valikoitui pakollinen poikkeus, joka koskee digitaalisessa muodossa olevan sisällön käyttöä opetuksen havainnollistamiseen. Jäsenvaltiot voivat valita, onko poikkeuksen edellytyksenä samaa käyttöä (digitaalinen ja rajatylittävä käyttö) koskevien soveltuvien lisenssien saatavuus.
- Tekstin- ja tiedonlouhinta: parhaaksi katsottu vaihtoehto on pakollinen poikkeus, jota sovelletaan tutkimusorganisaatioihin, joilla on yleishyödyllinen tehtävä, kuten korkeakouluihin tai tutkimuslaitoksiin. Ne voisivat poikkeuksen nojalla toteuttaa tieteellisen tutkimuksen nimissä tekstin- ja tiedonlouhintaa sellaisesta sisällöstä, johon niillä on laillinen pääsy.
- Kulttuuriperinnön säilyttäminen: parhaaksi katsottu vaihtoehto on pakollinen poikkeus, jota kulttuuriperintölaitokset soveltavat kulttuuriperinnön säilyttämistarkoituksessa.

Tekijänoikeusmarkkinoiden toiminnan osalta tarkasteltujen lainsäädännöllisten vaihtoehtojen tarkoituksena on varmistaa arvon tasapuolinen jakautuminen verkkoympäristön arvoketjussa erityisesti siten, että otetaan käyttöön tietäntyyppisiä verkkopalveluja koskevia erityisvelvoitteita tai niitä tahoja koskevia erityisvelvoitteita, jotka tekevät sopimuksia tekijöiden ja esiintyjien kanssa.

- Käyttäjien verkkoon lataaman sisällön käyttö: paras vaihtoehto on verkkopalveluja, jotka tallentavat suuria määriä käyttäjiensä verkkoon lataamaa sisältöä ja tarjoavat siihen pääsyn, koskeva velvoite asianmukaisen ja oikeassa suhteessa tavoitteeseen olevan teknologian käyttöönotosta ja avoimuuden

lisäämisestä oikeudenhaltijoihin nähden.

- Julkaisuja koskevat oikeudet: parhaaksi vaihtoehdoksi valikoitui sellainen EU:n lainsäädäntöön sisällytettävä kustantajien lähioikeus, joka kattaa lehtijulkaisujen digitaalisen käytön, ja säännös, jonka nojalla jäsenvaltiot voivat antaa kaikille kustantajille (uutiset, kirjat, tieteelliset julkaisut jne.) mahdollisuuden saada korvaus jonkin poikkeuksen nojalla tapahtuneesta käytöstä.
- Luovan työn tekijöille myönnettäviä korvauksia koskevien käytäntöjen vähäisen avoimuuden osalta parhaaksi katsottu vaihtoehto sisältää EU:n lainsäädäntöön sisällytettävän avoimuusvelvoitteen, joka koskee luovan työn tekijöiden sopimuskumppaneita (erityisesti tuottajia ja kustantajia), ja sen tueksi perustettavan mekanismin, jolla voidaan tehdä muutoksia sopimuksiin ja ratkaista riitoja.

Mitkä ovat sidosryhmien näkemykset? Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Tässä vaikutustenarvioinnissa tarkastellut vaihtoehdot vaikuttaisivat useisiin sidosryhmiin, erityisesti tekijöihin ja esiintyjiin, yhteishallintaorganisaatioihin, tuottajiin, kustantajiin, lähetystoiminnan harjoittajiin, edelleenlähetyspalvelujen tarjoajiin, jakelijoihin, verkkopalveluihin, institutionaalsiin käyttäjiin, tutkijoihin ja kuluttajiin. Sidosryhmien näkemykset vaihtelevat aihealueittain, minkä vuoksi ne esitetään kuhunkin vaikutustenarvioinnissa esitettyyn vaihtoehtoon nähden. Vuosina 2013–2016 pidetyn julkisen kuulemisen tulokset, jotka tukevat tässä vaikutustenarvioinnissa esitettyä analyysiä, esitetään liitteessä 2.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset**Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?**

Televisio- ja radio-ohjelmien verkkolähetysten ja edelleenlähetysten osalta parhaiksi katsotut vaihtoehdot alentaisivat kustannuksia, joita lähetystoiminnan harjoittajille aiheutuu oikeuksien hankkimisesta rajatylittäviä verkkolähetystyksiä varten ja "suljettujen" sähköisten viestintäverkkojen (esim. internetpohjainen televisio) välityksellä tarjottavia edelleenlähetyspalveluja varten. Niiden odotetaan myös parantavan ohjelmien rajatylittävää levitystä ja lähetystoiminnan harjoittajien televisio- ja radio-ohjelmien saatavuutta.

Tilausvideopalveluja koskevien oikeuksien lisensoinnin osalta parhaaksi katsottu vaihtoehto edistäisi sopimuksellisten esteiden poistamista ja voisi näin ollen parantaa eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten saatavuutta tilausvideopalveluissa.

Myynnistä poistuneiden teosten osalta parhaaksi katsottu vaihtoehto edistäisi kustannusten alenemista ja tekisi mahdolliseksi erityislisenssit, joita kulttuuriperintölaitokset tarvitsevat myynnistä poistuneiden teosten digitointiin ja levittämiseen kaikenlaisissa teosten osalta ja niin jäsenvaltioissa kuin kansainvälisellä tasolla.

Uusi poikkeus, joka koskee digitaalisessa muodossa olevan suojatun sisällön käyttöä opetuksen havainnollistamiseen, toisi täyden oikeudellisen varmuuden oppilaitoksille ja opettajille, ja sen odotetaan lisäävän digitaalitekniikan ja innovatiivisten menetelmien käyttöä ja parantavan niiden laatua opetuksessa sekä mahdollistavan monipuolisen oppimisympäristön ja paremmat olosuhteet oppilaille. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus asettaa poikkeuksen edellytykseksi saman käyttötarkoituksen kattavien lisenssien saatavuus, mikä takaisi tarvittavan joustavuuden heikentämättä oikeusvarmuutta käyttäjien näkökulmasta tai hankaloittamatta rajatylittävää käyttöä.

Uusi tekstin- ja tiedonlouhintaa koskeva poikkeus lisäisi oikeusvarmuutta ja alentaisi oikeuksien hankkimisesta tutkimusorganisaatioille aiheutuvia kustannuksia myös silloin, kun tutkimushankkeilla on mahdollinen kaupallinen päämäärä, kuten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien tapauksessa.

Kulttuuriperinnön säilyttämisen osalta parhaaksi katsottu vaihtoehto tarjoaisi täyden oikeusvarmuuden kulttuuriperintölaitoksille, jotka tekevät pysyviin kokoelmiinsa sisältyvistä teoksista jäljennöksiä säilytystarkoituksessa esimerkiksi digitaalitekniikalla.

Tämän vaikutustenarvioinnin kolmannella aihealueella parhaiksi katsottujen vaihtoehtojen odotetaan luovan oikeudenhaltijoille paremmat mahdollisuudet hyödyntää sisältöään ja hallita sen levittämistä verkossa. Käyttäjien verkkoon lataamaa sisältöä hyödyntäviä palveluja koskeva velvoite teknisten keinojen käyttöönotosta antaisi oikeudenhaltijoille paremmat mahdollisuudet päättää sisältönsä saatavuudesta kyseisissä palveluissa. On todennäköistä, että tämä kannustaa sopimusten tekemiseen sisällön käytöstä ja luo lisätuloja oikeudenhaltijoille.

Lehtikustantajien kannalta parhaaksi katsottu vaihtoehto parantaisi niiden oikeusvarmuutta, vahvistaisi niiden neuvotteluasemaa ja vaikuttaisi myönteisesti niiden mahdollisuuksiin lisensoida sisältöä ja valvoa lehtijulkaisujaan koskevien oikeuksien käyttöä. Parhaaksi katsottu vaihtoehto lisäisi oikeusvarmuutta kaikkien kustantajien kannalta siten, että niillä olisi mahdollisuus saada korvaus teosten käytöstä poikkeuksen nojalla.

Luovan työn tekijöiden sopimuskumppaneita sitovien avoimuusvelvoitteiden ansiosta luovan työn tekijöillä olisi pääsy tietoihin, joiden avulla he voisivat arvioida, onko heidän saamansa korvaus asianmukainen, ja heillä olisi käytössään oikeudelliset keinot pyytää korvauksen mukauttamista tarpeen vaatiessa (sopimuksen sopeuttamisjärjestely).

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

Alkuperämaan periaatteen soveltaminen lähetystoiminnan harjoittajien verkossa tarjoamiin oheispalveluihin liittyvien oikeuksien hankkimiseen pistäisi oikeudenhaltijat uudenlaiseen tilanteeseen, kun ne lisensoivat sisältöään lähetystoiminnan harjoittajille verkkolähetystyksiä varten. Markkinoiden kehittymisen odotetaan helpottuvan kohdennetulla toimenpiteellä (joka koskisi vain lähetystoiminnan harjoittajien verkossa tarjoamia oheispalveluja).

eikä vaikuttaisi lähetystoiminnan harjoittajien ja oikeudenhaltijoiden sopimusvapauteen) ilman, että olemassa olevat liiketoimintamallit ja jakelustrategiat vaarantuisivat.

Pakollisen kollektiivisen hallinnointijärjestelmän soveltaminen tietyntyyppisiin digitaalisiin edelleenlähetysoikeuksiin vaikuttaisi oikeudenhaltijoiden lisensointivalintoihin vain vähän. Vaatimusten noudattamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat marginaalisia, sillä muilla tavoilla kuin kaapeleitse tapahtuvien edelleenlähetysoikeuksien lisensointiin voitaisiin käyttää samaa yhteishallinnointiorganisaatioiden verkostoa kuin kaapeleitse tapahtuvien edelleenlähetysoikeuksien lisensointiin.

Tilausvideopalveluja koskevien oikeuksien lisensoinnin helpottamiseksi kehitetyn neuvottelumekanismin täytäntöönpanokustannukset olisivat alhaiset, koska jäsenvaltiot voisivat hyödyntää olemassa olevia rakenteita ja niiden ansiosta myös tarvittavaa asiantuntemusta. Sidosryhmille (oikeudenhaltijat, jakelijat, tilausvideopalvelualustat) neuvottelumekanismin käytöstä voi koitua joitakin kustannuksia. Nämä kustannukset korvautuisivat kuitenkin menestyksekkäiden neuvottelujen avulla aikaansaaduilla tehokkuushyödyillä.

Myynnistä poistuneiden teosten osalta parhaasta vaihtoehdosta ei aiheutuisi mitään välittömiä kustannuksia. Jos käytetään lainsäädännöllisiä mekanismeja, yhteishallinnointiorganisaatioille aiheutuisi joitakin kustannuksia avoimuusvaatimuksista, osallistumatta jättämisen käsittelystä ja lisenssien hallinnoinnista.

Poikkeusten osalta parhaaksi katsotun vaihtoehdon ei odoteta vaikuttavan merkittävästi oikeudenhaltijoiden lisensointituloihin. Vaatimusten noudattamisesta voi aiheutua kustannuksia, joskin hyvin pieniä, kun uudet poikkeukset sisällytetään olemassa olevien lisenssien soveltamisalaan.

Opetukseen liittyvällä uudella poikkeuksella ei odoteta olevan vaikutusta oikeudenhaltijoiden ensisijaisiin markkinoihin pääasiassa poikkeukseen liittyvien edellytysten ja sen tarkoituksen vuoksi (opetuksen havainnollistaminen, digitaalinen käyttö suojattujen sähköisten verkkojen välityksellä). Poikkeuksen noudattamisesta voi aiheutua joitakin kustannuksia niille jäsenvaltioille, jotka päättävät, että poikkeuksen soveltamisen edellytyksenä on samaa käyttöä koskevien lisenssien saatavuus, koska näiden lisenssien näkyvyys ja saatavuus on varmistettava. Näiden kustannusten kantaminen vähentäisi kuitenkin merkittävästi oppilaitoksen hallinnollista taakkaa.

Tekstin- ja tiedonlouhinnan tapauksessa poikkeuksen hyödyntäminen edellyttäisi sisällön laillista saatavuutta, mikä takaisi sen, että parhaaksi katsottu vaihtoehto ei vaikuta oikeudenhaltijoiden tilausmarkkinoihin.

Kulttuuriperinnön säilyttämisen kannalta paras vaihtoehto ei toisi mukanaan erityisiä vaatimusten noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia; vaikutus oikeudenhaltijoiden tuloihin olisi hyvin pieni, ellei huomaamaton, sillä tätä poikkeusta sovellettaisiin vain kulttuuriperintölaitoksen pysyviin kokoelmiin kuuluviin teoksiin eikä sillä olisi vaikutusta osaksi tiettyä kokoelmaa tulevien pysyvien jäljennösten hankkimiseen.

Käyttäjien verkkoon lataamaa sisältöä levittävien verkkopalvelujen osalta vaatimusten noudattamisesta aiheutuu kustannuksia käyttöön otettavan teknologian seurauksena. Kustannukset riippuvat tunnistettavan sisällön määrästä ja tyypistä. Kustannusten odotetaan kuitenkin olevan vähäisiä, sillä käytettävän teknologian on oltava oikeassa suhteessa tavoitteeseen, ja suurin osa soveltamisalaan kuuluvista palveluista käyttää jo jotakin sisällön tunnistamiseen tähtäävää teknologiaa.

Lehtijulkaisujen digitaaliset käytöt kattavan lähioikeuden perustamisen ei odoteta korottavan sellaisten verkkopalvelujen tarjoajien lisensointimaksuja, joilla on jo lisenssit nimenomaan digitaalisen uutissisällön käyttöön. Kustannuksia aiheutuisi vain niille verkkopalvelujen tarjoajille, jotka eivät ole hankkineet lisenssejä kustantajille kuuluvan sisällön uudelleenkäyttöä varten, vaikka niiden pitäisi tekijänoikeuslainsäädännön nojalla periaatteessa tehdä niin. Sen, että jäsenvaltioiden voivat sallia kaikille kustantajille mahdollisuuden saada korvaus teosten käytöstä poikkeuksen nojalla, ei pitäisi aiheuttaa kustannuksia, sillä suurimmassa osassa jäsenvaltioita on jo yhteisvalvontajärjestöjä, jotka ovat vastuussa kustantajille kuuluvien korvausten keräämisestä. Luovan työn tekijöille maksettavia korvauksia koskevan avoimuusveloitteen noudattamisesta aiheutuu kustannuksia heidän sopimuskumppaneilleen, mutta kustannusten odotetaan pysyvän kohtuullisina. Näiden kustannusten määrittäminen kokonaisuudessaan ei kuitenkaan ollut täysin mahdollista tietojen puutteellisuuden vuoksi; vaikutustenarviointiin sisällytetyt arviot perustuvat muutamiin sidosryhmien toimittamiin esimerkkeihin. Sopimuksen sopeuttamisjärjestelyn aiheuttamien kustannusten (esim. neuvottelukustannukset) ei odoteta olevan merkittäviä, sillä järjestelyä käytetään todennäköisesti vain neuvotteluvaltina. Jäsenvaltiot voivat hyödyntää olemassa olevia rakenteita riitojenratkaisujärjestelyn perustamisesta mahdollisesti aiheutuvien kustannusten rajoittamiseen.

Mitkä ovat pk-yrityksiin ja kilpailukykyyn kohdistuvat vaikutukset?

Toimintavaihtoehtojen arvioinnissa on otettu huomioon pk-yritysten suuri osuus luovilla aloilla. Sisällön saatavuuteen liittyvien parhaiden vaihtoehtojen odotetaan hyödyttävän pk-yrityksiä (kuten myös televisio- ja radiotoiminnan harjoittajia, palveluntarjoajia tai oikeudenhaltijoita), koska ne vähentävät oikeuksien lisensointiin ja hankkimiseen liittyvää hallinnollista taakkaa. Poikkeusten osalta parhaiksi katsotut vaihtoehdot koostuvat

ratkaisusta, joilla ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia lisensointimarkkinoihin tai pk-yritysten (oikeudenhaltijat) tuloihin. Mikroyrityksiä ei ole jätetty soveltamisalan ulkopuolelle, sillä se olisi lisännyt merkittävästi oikeudellista epävarmuutta käyttäjien näkökulmasta.

Tämän vaikutustenarvioinnin kolmannella aihealueella parhaiksi katsotut vaihtoehdot tukisivat pk-yrityksiä (oikeudenhaltijoita) sopimusten tekemisessä verkkopalvelujen tarjoajien kanssa. Poikkeuksia tai lieventämistoimenpiteitä ei katsottu asianmukaisiksi, jos ne olisivat luoneet velvoitteita pk-yrityksille, koska ne olisivat saattaneet luoda yrityksille mahdollisuuksia kiertää velvoitteitaan, eikä niillä näin ollen voitaisi saavuttaa haluttuja tavoitteita.

Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?

Parhaiksi katsotuilla vaihtoehdoilla ei ole merkittäviä vaikutuksia jäsenvaltioiden budjettiin tai julkishallintoon. Tiettyihin vaihtoehtoihin sisältyy kuitenkin jäsenvaltioita koskevia erityisvelvoitteita, kuten puolueettoman elimen nimeäminen tai perustaminen tilausvideopalveluja koskevien oikeuksien lisensoinnin yhteydessä käytävien asianomaisten osapuolien välisten neuvottelujen helpottamiseksi; toimenpiteet, joilla pyritään varmistamaan opetuksessa käytettävien lisenssien näkyvyys; sidosryhmien kanssa käytävien, tekijöille ja esiintyjille raportointia koskevien vuoropuhelujen järjestäminen sekä riitojenratkaisujärjestelyn perustaminen tekijöiden ja esiintyjien sekä niiden sopimuskumppaneiden välisten kiistojen varalta. Ohjeelliset kustannukset on ilmoitettu vaikutustenarvioinnin asianmukaisissa osissa, mikäli ne ovat olleet saatavilla.

Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Ei sovelleta.
Suhteellisuusperiaate
Parhaat vaihtoehdot on laadittu siten, että ne koskevat vain perimmäisiä ongelmia, eivätkä ne ylitä sitä, mikä on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Muita vaihtoehtoja, joista osalla oli laajempi soveltamisala, on suljettu pois, koska ne eivät tarjonneet tasapuolista ja oikeasuhteista ratkaisua tässä vaikutustenarvioinnissa esitettyihin ongelmiin.
D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Tavoitteiden saavuttamisen arvioimiseksi on määritetty erityisiä indikaattoreita, ja tietoja on tarkoitus kerätä 2–3 vuoden välein. Kattava arviointi olisi suoritettava viimeistään 10 vuoden kuluttua lainsäädännöllisten toimenpiteiden hyväksymisestä niiden vaikutuksen ja lisäarvon mittaamiseksi.